

عوامل مؤثر بر گرایش دانش‌آموزان پسر دوره پیش‌دانشگاهی به مواد مخدر از دیدگاه آنان، مجریان قانون و متخصصان تعلیم و تربیت

دکتر سید محمد میرکمالی*

دکتر عباس خورشیدی**

دکتر احمد سلمانی قهپازی***

چکیده

مقاله حاضر، به بررسی عوامل مؤثر بر گرایش دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی شهر تهران به مواد مخدر از دیدگاه دانش‌آموزان، مجریان قانون و متخصصان تعلیم و تربیت شهر تهران می‌پردازد. بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و فرمول تعیین حجم نمونه، تعداد ۶۰۰ نفر (۴۰ مجری قانون، ۶۰ متخصص تعلیم و تربیت و ۵۰۰ دانش‌آموز پسر دوره پیش‌دانشگاهی) حجم نمونه پژوهش حاضر را تشکیل می‌دهد. یک پرسشنامه ۲۷۷ سؤالی بر روی گروه نمونه اجراء و بر اساس آزمون آماری تحلیل عاملی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد، به ترتیب ۱۸ متغیر مستقل: دوره نوجوانی، ژنتیک، صفات شخصیتی، اختلالات روانی، نگرش مثبت به مواد، موقعیت‌های مخاطره‌آمیز، تأثیر مواد بر فرد، خانواده، دوستان، مدرسه، محل سکونت، قوانین، بازار مواد، مصرف مواد به عنوان هنجار اجتماعی، کمبود فعالیت‌های جایگزین، کمبود امکانات فرهنگی، کمبود امکانات مشاوره‌ای و توسعه صنعتی بر متغیر وابسته (گرایش به مواد مخدر) تأثیر مستقیم دارند. در مجموع، این ۱۸ متغیر مستقل ۴۶ درصد واریانس گرایش دانش‌آموزان به مواد مخدر را تبیین می‌کنند. این نتایج با یافته‌های پژوهش‌های پیشین همخوانی دارد.

واژگان کلیدی: مواد مخدر، عوامل مخاطره‌آمیز فردی، محیطی و اجتماعی، اقدام‌های پیشگیرانه، توسعه صنعتی، زیست‌شناختی، اتیولوژی

*استاد دانشگاه تهران

**دانشیار دانشگاه امام علی (ع)

***استادیار دانشگاه عالی دفاع ملی